

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fe. zólások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybeeskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXIX. évfolyam. 15. szám.

Hirdetési árak:
Egész évre ——— 14 kor.
Félévre ——— 12 »
Negyedévre ——— 6 »
Egy óra ——— 2 »
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, január 19.

A helyzet.

Nagybeeskerek, január 19.

A szünet után való első ülésben a Ház a Felső kvótadöntését bejelentő miniszterelnöki átirat körül vitatkozott.

Hogy a vita nem csapott ki medréből, sőt a Ház egyhangu határozatával végződött, az a miniszterelnök érdeme. Széll Kálmán ma újlag bebizonyította, hogy a lelkek megnyugtatója, a szenvedélyek lecsillapítója, zivatarok villanyos feszültségének levezetése mennyire hatalmában van.

Tegnap beszéde erélyes és fényes védelme volt a kormány álláspontjának. A királyi döntés vita tárgyát a Házban nem képezheti, az feltétlenül respektálandó. Ezt a tételt nagy erővel és nagy határozottsággal domborította ki Széll Kálmán, feltétlenül érvényt szerezve e tisztá és korrekt alkotmányjogi álláspontnak.

A mily határozottsággal képviselte azonban a miniszterelnök ez álláspontot, épp oly előzékenynek bizonyult abban, hogy a miniszterelnöki átirat napirendre tűzése, de csak az alkotmányjogi kérdések betartása, vagy be nem tartása szempontjából.

Széll Kálmán politikáját az alkotmányos formák nagy tisztelete, a parlamentarizmus alapelveinek feltétlenül respektálása jellemzi. A teljes nyilvánosság tiszta régióiban tesz mindent Újpelemben lakik, a melyben politikai tevékenységének legkisebb mozdulata látható s a hová minden oldalról behatolhat a napfény és a világosság.

Ő, a ki válságos percben azért lépett ki több évtizedes visszavonultságából, hogy megmentse a parlamentet s az alkotmányos élet legtisztább formáit újra bevigye

a magyar közéletbe: tiszteli és magára nézve kötelezőnek ismeri el a parlament ellenőrzési jogát a maga teljességében s csak azon korlátozással, a mely törvényeinkbe van lefektetve.

A miniszteri felelősség alkotmányos kötelességét Széll Kálmán komolyan veszi s nem tér ki előle semmi formájában. Azért nyújtott alkalmat arra, hogy ebből a szempontból s csak erről az egyetlen oldalról a parlamenti ellenzék a kvótadöntés kérdésében bírálatot gyakorolhasson, parlamenti ellenőrző tisztségében eljárjon.

Hogy az ellenzékkel szemben Széll Kálmán ily előzékeny volt, illetőleg, hogy ebből a szempontból a vitatkozás zsúpjait nem zárta el, ez a körülmény csak növelte magatartásának határozottságát abban a másik irányban, a mely szerint a királyi kvóta-döntése felül nem bírálható, a Házban szóvá sem tehető.

Törvényben gyökerező fejedelmi jogok kifolyása a kvóta megállapítása, végérvényes és meg nem változtatható.

Ime, így bontakozott ki újra Széll Kálmán beszédében és egyéniségében az az alkotmányos érzelme, a mely, a mily szigorú és határozott a fejedelmi jogok megvédésében, ép oly tisztelettel van eltelve a népakarat alkotmányos szervének, a parlamentnek jogai iránt.

A kvótadöntés ellen felhozott érvek szűk körben mozogtak s hijával voltak a belső igazságnak.

A miniszterelnök nem sok időt vesztegetett ez érvek megcáfolására. Inkább azon ellenzéki taktika szálait tépte szét, a mely odairányult, hogy a delegációban megállapított közös költségvetést a kvótadöntés kérdésével összezavarja és komplikálja.

Nem kisebb határozottsággal szállott sikra a miniszterelnök azon felfogás ellen, hogy a kvóta-kérdésben az uralkodó nem dönthet ismételt. Széll Kálmán bebizonyította, hogy valahányszor előáll a meg egyezés esete a két törvényhozás között, a király mindannyiszor eldöntheti a kvótaarányt. Csak az szükséges, hogy a megegyezés iránt megindítandó új eljárás folyamatba tétessék s hogy a korábbi felségdöntés ideje lejárjon.

A döntés félévi tartamát is megvédelmezte a miniszterelnök. A fejedelm döntésének ideje nincs megállapítva a mi törvényeinkben. Az osztrák törvény egy esztendőre állapítja meg a döntés tartamának maximumát. Ebben a maximumban, a félévi döntés jogosultsága benne van mint a hogy általában benne van a nagyobb jogban a kisebb jog.

A féléves döntés a magyar miniszterelnök álláspontjának diadala s az ország érdekeinek megóvása tette szükségessé.

A tegnapi nap parlamenti eseményei azt bizonyítják, hogy a képviselőház tanácskozásában ezentel is a békés áramlatok fognak uralkodni.

E békés áramlatok előidézése és fenntartása a miniszterelnöknek nagy sikere. De egyszersmind örvendetes jele a magyar pártok hazafiságának, a kik pártérdekeiket alá tudják rendelni a közérdeknek s a kik Ausztria parlamenti züllésének elemeit nem hajlandók átültetni a magyar törvényhozás termeibe.

E határozott, egyenes, mégis konciliáns beszéd becses parlamenti eredménye nyomban mutatkozott: az ujoncjutalék mennyiségének az 1900. év végeig való fenntartásáról szóló törvényjavaslatot a Ház rövid vita után megszavazta.

Azt a törvényjavaslatot, a mely ellen

A „TORONTÁL” tárcája.

Temetőrózsák.

Írta: Mányiné Prigi Olga.

Annyit tudtam róluk, hogy az édes mamájuk meghalt, köhögött és meghalt. Nagyon fiatal volt még, alig huszonhét éves és maradtak utána hárman: egy kis leány a legidősebbik, s két pufók képű rakoncátlan fiúcska, a kik olyan kövérek voltak, hogy majd elgurultak.

A kis leány nem győzött rájuk kiabálni.

— Marozika! Ne vedd el a Pistáét! . . .

Vagy:

— Szállj le onnan mindjárt, mert lebuktok! Tüstént szállj le!

Fogadtak is szót, nem is a gazemberek, a leány meg csak lehajolt a munkájára s dolgozott tovább. Szép, érdekes barna fejét félig eltakarták a lombok, csak rózsaszín ruhája viritott s kis formás lába látszott ki a még kurta szoknya alól, mélyen kivágott, apró, csattos cipőbe bújtatva.

Eszrevette, hogy nézem s elpirult. Az apja valamiféle alkalmazott lehetett, mert közvetlen ott laktak a pálya mellett, a magas vasúti töltés oldalában.

Kicsi gyermekkorom óta szerettem azokat a helyes kis kártyaházakat, a miket a tisztelt MAV. emel a maga embereinek. Olyan édesek, olyan aprók, csak fölfelé nyulnak, mint valami mesebeli vár. Az elmaradhatatlan vadszölő nyájasan köszöntget bennünket a legutolsó őrháznál s a szintén lehetetlen kicsi virággyak tarkán, mosolyogva futnak el mellettünk.

Úde fűszag csapott meg, a gátoldalt kaszálta egy kékzubonyos füstös ember. Gyönyörű szép rendeket vágott, a két gyerek most már azt nézte és azért nem rosszkodtak. A kis leány eltűnt észrevétlenül, eltűnt, mint valami mesebeli

király kisasszony a maga csupa vadszölő-palotájában. Egy pillanatra láttam még aztán az ablakon kihajolva, de visszahuzta a fejét rögtön, mint valami félénk csiga biga a szarvacskáit. En tovább sétáltam s leültem a nagy vasúti hid mellé egy kiszögellő gránitdarabra.

Az élet nyugzótt körülöttem mindenütt. A levegőben musicák zümmögtek, csoportonként forogva, a hid magas vaspántjain verebek kergették egymást, itt-ott a telegráfdrót porcelláncsészéjére karcsu fecske szállt halkán, diszkrétül, elegáns mozdulattal, míg oldalt, a gát tulsó oldalán szerelmes fürjek pöntyögtek a buzában s a piros pipacs kérkedve nyújtogatta előre fejét. Távolabb, nagy kopár tisztáson, szabályosan vágott kubikgödörök mentén fehér foltokban legelt a libageneráció, szorosan különválva egymástól. Lesült képű boglyos kis pásztoraik széles napernyő-esernyőjük alól torkuk szakadtából dalolták: száz a ludam, a gunárom tizenhárom! . . .

Még távolabb, a vizekről halk evező-csapkodás hallatszott. Korhadt, keskeny hajón parasztember ült durva vászoningben, mord ábrázattal. Karján megfeszültek az erek. Immár harmadszorra tért meg egyik parttól a másikig. Vitte, meg hozta keresztül a mezei munkásokat, a kik nem akartak tulnan a hidra kerülni.

Önkénytelen Cháron jutott eszembe, a mogorva hajós, a ki a lelkeket szállította a tulvilágra és aztán elmosolyogtam magamat, hogy jutott eszembe épen itt? A hol a legutolsó kicsi bogár is repesve hirdeti: élek, élek! . . .

Léptek zaja hallatszott a fűben s az én kis lányom rózsaszín ruhája villant meg. Arca félénkséget árukt el s szeméit lesütötte. Oh de, — és a szemem könybe lábadt csaknem — hóna alá egy párnázott kis mankót szorított ügyesen s a lába, az a formás kis láb, térdben vissza volt hajolva. Apró cipellője máslíjaival játszott a szél.

Hazamentem, de éjszakám el volt rontva. Folyton az én rózsaszínruhás kis lányommal

bibeldtem álmaimban, a vadszölő királykisasszonnyal, a kit megbabonázott valami rossz lélek. Hogy jön el érte most már a szépséges királyfiu?

Másnap nem volt kedvem sétálni menni. No és csak nyilik a kapu. Ki volt más, mint a kis lány. Kezet csókol, megállt a mankóján szomorúan, míg köténye zsebéből egy kis selyempapírosba takart valamit vett ki.

— Eltetszett hagyni a karkötőjét . . .

— No lám és én észre se vettem!

— A fűben találták a gyerekek, — mondta és akkor mosolygott egy kicsit.

— Csak hárman vannak? — kérdeztem.

A fejével intett, aztán mintha elborult volna a szeme pillanatra:

— Most még hárman, de meg fogunk halni, mire nagyok leszünk, meghalunk mind a hárman . . .

— Ugyan, hogy lehet olyat mondani?

— De igen, én tudom . . .

Aztán mint egy kis öreg, úgy magyarázta: — Kérem a családunkban van, egyikünk sem lesz harminc éves, a fiuk sem. Ugy-e pedig milyen kövérek? A mama is olyan kövér volt kicsi korában és aztán, Istenem, milyen vékony lett! Az orra olyan vékony volt, mint a tü . . .

Elgondolkozott:

— Szegény mama! De nem szenvedett sokat. A mi betegségünkben az a jó, hogy sohase vagyunk igazán betegek, csak fáradtak és aludni szeretnénk mindig. A mama is úgy aludt. Már akkor ősz volt, tudom, csunya, hideg idő. Két paplant is tettünk reá, meg egy dunnát és mégis fázott. Csak akkor volt melege, ha aludt.

A szeme megint elborult, a mint folytatta:

— Egy esztendeje mult Mindszentkor, épp az ünnepen temettük. Megfogadtam, hogy soha sem vetem le a fekete ruhámat, de a papa nem engedte. Jó ember a papa, de meg fog halni ő is.

— Aranyosom, hiszen meghalunk mindnyájan.

az ellenzéki újságok hosszú, elkeseredett harcot helyeztek kilátásba.

Ez jelentékeny parlamenti siker. A javaslat fényes, szakszerű védelme a báró Fejérváry Géza érdeme. Az ellenzéki hangulat megnyúlását pedig a Széll Kálmán beszéde készítette elő. Reméljük, hogy ez a hangulat dominálni fog tovább, az újoncmegajánlásról szóló javaslat tárgyalásának a során is.

A telepítési ankét.

(Fővárosi levelezőnkéntől.)

— január 18.

Ma délután ült össze a földmivelésügyi miniszter elnöklété alatt a telepítés és az ezzel kapcsolatos kérdések tárgyában tartandó értekezlet a földmivelésügyi miniszterium tanácskozó termében. A nagyfontosságú értekezleten Torontálvármegyéből a következők jelentek meg: Babics József, Jeszenszky Ignác, Papp Géza, Rónay Jenő, Tallián Béla.

Darányi miniszternek a telepítés terén eddig kifejtett tevékenysége ezekben foglalható össze:

A miniszternek főtörekvése oda irányult, hogy a már megalakított telepeken a kincstár által adható kedvezményekkel és a gazdálkodás színvonalának emelésével, továbbá a nélkülözhetetlen közintézmények szervezése által, a telepesek helyzetét és a közállapotokat oly mértékben javítsa, hogy a telepesek kötelezettségeiknek teljesítésére nélkülözhetetlenül megfelelhessenek és anyagilag megerősödve nemcsak gazdálkodásukat folytathassák sikeresen, hanem egyéb tekintetben is a környező vidék számottevő tényezőivé váljanak.

A miniszter ezeken kívül másodsorban folytatta a meg nem szállott telepek betöltését és a már kellően előkészített birtokokon a telepítést megindította.

Ezeket felül még a szükséges előmunkálatok befejezését siettetette a telepítésre alkalmas kincstári birtokokon, hogy azokat felosztva, mielőbb beépíthesse.

A miniszter e téren kifejtett működésének főbb mozzanatait a következők: a törlesztési adó meghosszabbításával és a kamattal való szállítással, részben pedig a hátralékoknak több évre való felosztásával a fizetési feltételeket több telepen enyhítette.

A fejét rázta.

— Meg, de nem úgy!

— Ki mondta ezeket magának?

— Senki. En tudom. Tudom, hogy a lábam is azért fáj és azt is tudom, hogy ha a lábam meggyógyul, akkor halok meg. A gyerekeknek is mindig van gümö a nyakukon, az is attól van. Hallottam a doktortól.

— Lelkem, az ilyen kislányoknak nem jó ám, ha nagyon okosak. Mindenbe beleképzelik magukat...

— Oh nem, én már 15 éves leszek. A ruhámat kinőttem, azért olyan kurta.

Es szegénylős mozdulattal huzogatta lejjebb. Aztán köszönt illedelmesen és elment. Haikán behuzta maga után a kapuját, csak a mankója kopogott a kővön.

Odakint táncoltak a muslicák, kergetőztek a verebek, a fecske a maga száraz galylyán jókedvű csicseregésbe kezdett bele. Szerettem volna odakialtani nekik:

— Oh sirjatok, sirjatok! Meghal a vadszölő kiskirálykisasszony.

... Meghal, de nem halt meg, mig nagyon, nagyon boldog nem volt. Az Istenke gondoskodik az utolsó bogárról, hogy felejtkezett volna el róla. A szegény tisztá, fehér kis rózsaszálról, mely sietett nyilni, nyilni, hisz oly szép, oly rövid az élet és oly hosszú az álmódás.

Szerelmeslettél vadszölő-kiskirálykisasszony egy jó fiuba, aki igazán megérdemelte. Akkor tizenhét esztendő voltál és valahogy elfelejtetted azokat a szomorú dolgokat, a miket három esztendővel azelőtt oly keserű igazsággal doptál elém. A rózsaszín ruhádat is szívesen viselted, jól állt a puha barna hajadhoz és te szép akartál lenni, szép ő miatta, neki... A lábad is meggyógyult, óh, hogy hála legyen a Szűz Máriának, a kinek tiszteletére azóta minden szombaton égettel gyertyát. Karcsu, szép viaszgyertyákat és illatos fehér virágot raktál a Madonna lábaihoz.

Ezen intézkedést csak a vadászerei és a bodófalvi telepeken nem alkalmazta, mivel ezeken a váltásár, a földek forgalmi értékéhez viszonyítva, inkább alacsonyban van megállapítva.

A váltásár után fizetendő kamat a kincstári birtokokból alakított telepeken 4 százalék, a telepítési alpból szerzett birtokokon pedig 2 százalék; a törlesztés tartama 40-50 év.

Az új telepeken ezenfelül abban a kedvezményben is részesülnek a telepesek, hogy a váltásár után az első két évben csak kamatot fizetnek, a vételtörlesztést pedig a harmadik évben kötelesek megkezdeni.

A fizetési módokat érintett enyhítése első sorban azon telepeken vált szükségessé, a melyek jóformán minden részükkel kat. holdankint összesen 3-14 korona évi járulékkal terhelt vizitárlatokhoz tartoznak és a hol a telepek aránylag kis — csak 8-14 kat. hold — terjedelműek.

Másodsorban a vásárolt birtokokon mutatkozott szüksége a fizetési feltételek enyhítésének, mivel e birtokok forgalmi értéke jobbra nagyobbak bizonyult az üzleti értelemben vett tiszta jövedelem törlesztéséből származó becsértéknél.

Azon telepeken, a melyeken a telepesek földjeiket itatlan állapotban kapták, az erdőirtást a kincstár által adott pénzelőlegekkel előmozdította.

A viszonyokhoz képest gondoskodott nemesfűztelepek, szőlőtelepek és epreskertek létesítéséről, továbbá arról, hogy a telepesek gyümölcsfákban részesíthessenek.

Minden telepen minta parasztagazdaság felállítását határozta el és e gazdaságokból négyet berendeztetett.

A miniszter a rendelkezésére álló hitel erejéig a még hiányzó kulturális, egyházi és közigazgatási intézmények szervezését előmozdította és ezen célból 8 középületet állított fel az állam költségén, u. m. három kisdudóvodát, három lelkészlakot, egy három-tantermű iskolát és egy községházat. Az említett intézmények szervezése következtében két kincstári telep önálló nagyközséggé alakulhatott át.

A régi 66 telep rendezési munkái befejezésükhöz közeledvén, 2.500 kataszteri holdon 111 új gazdálkodó alakított három községben és az új, valamint a már megalakított telepeken meg nem szállott telephelyekre 78 családot fogadott be; ezenfelül 8.900 kataszteri holdon a tele-

A völegényed poéta volt, a ki úgy szeretett meg, mint én, vadszölő-kiskirálykisasszony. Onnan az ablaktól, mikor úgy visszahuzogattad a fejedet ijedten, mint mondom valami kis fölének csiga biga.

Azóta már bátrabb is lettél és titkon, mikor a többiek alusznak, olvasgatód a szerelmes verseket, a melyek mind a te szép hajadról, a te szép szemedről, az arcod két piros rózsájáról szólnak. Szinte hiu lettél és elbujtál megnézni magad a tükörben: valóban én volnék? Es megcsókoltad a sima tükörlepet, mintha őt csókoltad volna. Már akkor álmódtál, de óh hány-szor feljlesztettek a gyerekek, mert ők mindig kint voltak, mindig, soha egy percre nem hagytak magadra. Mindig éhesek voltak.

— Ila, adjál vajkenyeret!... Ila, tejet iszom... Es te futottál, mindig futottál, szinte elakadt a lélekzetted:

— Mindjárt kicsikém, mindjárt! S titkon lested: hány óra már? Ó... Akkor kigyultak arcodon a piros rózsák.

Feltűnt a gáton a poéta karcsu alakja a szürke ruhájában, mert bizony vékonyka volt ő is; nagyon összeillettetek. Elöl a két gyerek, ti ketten utánuk, úgy mentetek sétálni andalogva. A nap sütött, a muslicák táncoltak; tul messze a temető szélén, a sirok tövében piros rózsákat hajtogatott az esti szellő. Es mintha integettek volna feléd; Légy üdvözölve testvérünk!... Siess, nyilj, hisz oly szép, oly rövid az élet és ah oly hosszú az álmódás...

Talán azt fogják erre a történetre montani: merő banalitás! Igazi asszonyi szentimentalizmus! No itéljenek el, kérem. Igaz volt szöröl-szóra és ne is sirassák meg vadszölő-kiskirálykisasszonyt. Ó boldog, álmodik az első tiszta csókról, a mit a völegénye lehelt megsápadt, hideg szájszéleire.

Olykor szebb az álmódás, mint az élet.

pités részletes tervei kidolgoztattak és 11.000 kataszteri hold telepítésre alkalmas kincstári erdőterületen intézkedés történt az iránt, hogy az erdők 6 év alatt letaroltassanak, az irtási munkák pedig részint a kincstár költségén, részint irtási kötelezettséggel kötött haszonbérletek útján teljesíthessenek abból a célból, hogy a telepesek csak teljesen kész földeket kapjanak.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 20. Táncestély a kaszinóban.
Január 20. Törökbecsei takarékpénztár XXXI. évi rendes közgyűlése.

Január 21. Törökkanizsai központi takarékpénztár r. t. V. évi rendes közgyűlése.

Január 25. Kubelik Ján hangversenye a színházban.

Január 25. Második Németeleméri takaré- és előleg-szövetkezet III. rendes közgyűlése.

Január 25. Törökbecsei néptakarékpénztár r. t. XV. rendes közgyűlése.

Január 23. Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet r. t. XXV. rendes közgyűlése.

Február 1. Zártkörű jelmezestély a kaszinóban.

Február 1. Torontálmegyei takaré- és hitelbank XXXII. rendes évi közgyűlése.

Február 3. Nyomdászok bálja a kaszinóban.

Február 4. Thév. alkalmazottainak takaré- és előleg-egylete III. évi rendes közgyűlése.

Febr. 10. A „Polgári Dalárda“ estélye Marconiánál.

„ 11. „ „ „ Koválnál.

„ 12. „ „ „ Rózsánál.

Február 27. Kerékpár-egylet vig-estélye.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon 4-től 2-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

— A város árvaszék ülnökei. Minapi tudósításunkban, melyet a városnál történt bizottsági választásokról közöltünk, néhány nevet tévesen irt be tudósítónk. Ezt helyreigazítandó, a következőkben közöljük a megválasztott árvaszéki ülnökök neveit: dr. Anna Erő, dr. Györgyevics Milos, dr. Kiss János, dr. Petrovics Szvetozár, dr. Stern Lázár, dr. Várady Imre.

— Egy jegyző halála. Rothen János szerb-szent-mártoni községi jegyző tegnap 33 éves korában elhunyt. A derek jegyző elhunytáról a párdányi járás jegyzői kara külön gyászjelentést adott ki.

— A jegybank új fiókjai. Az Osztrák-Magyar Bank új szabadalma értelmében, mint már említettük, a jegybank köteles Magyarország területén tíz új fióktüntetést létesíteni. Ezt a kötelezettséget három éven belül kell teljesítenie, s minthogy a jegybank vezetősége fokozatosan akarná fölállítani az új fióktüntetéseket, már most megkezdte az erre vonatkozó tárgyalást és tervezést. A tervbe vett városok között van Páncsova is.

— Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, Ballier Sándornak, lapunk munkatársának sógornője, Farkas Angela ma reggel meghalt. Betegen, messze földről jött gyógyulást keresni szerető nővére ápolása mellett, de az Isten véghetlen bölcsesége fiatal élete 17. évében elszőlította a siralom földi honából. A megboldogult hült tetemei holnap, szombaton d. u. 1¹/₂ óráig fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a magyar utcai 17. sz. házban beszenteltetni és utána örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozatot 22 óráig reggel 8 órákor tartják meg.

— Kurentált bur szabadságharcos. A rendőrhatalóságok hivatalos újsága: A Rendőri Közlöny soha sincs szükében a szenzációknak. Komor szürke hasábjain szinte egymást váltogatja a tengernyi riport anyag, amiben bőséggel van elvetve nap nap után a szenzáció magva. Az apróbetűs hírek közt legújabbban egy feketén nyomtatott név sötétlik. Cserépy György nyugalmazott huszárkapitány a neve. A nagy kikindai királyi törvényszék rendelte el országszerte való körözését s föltalálás esetén tartóztatását. A büne, mint a hivatalos körözésből látjuk, nem egyéb, mint párbaj vétsége. Az következik ebből, hogy a vizsgálóbíró többszöri idézésére sem jelent meg a nyugalmazott százados. Aminthogy nem is jelenhetett meg, mert elhagyta Magyarországot. Cserépy György nyugalmazott huszárszados tudniillik Transzába utazott, hogy a bur hadsereg közé álljon. A magyar katonatiszt, ki azóta tán Ladysmith ostromában is vitézül résztvett, bizonyára nem a párbajvétségért járó büntetés elől menekült tul a mi országunk határán.

— **Körmagyar.** Nesze neked szegény vidék megint lefőzött az elkorcsosultnak, különcködő izlésűnek csufolt főváros. Eddig abban a hiszemben éltünk, hogy csak mi nálunk van még tiszta, hamisítatlan élet s büszkék voltunk a jó vidékre, mint minden jónak, szépnek, nemesnek kuforrására. Azt hittük, hogy az „elfajult főváros“ csakis fölünk tanulhat s most meg kellett érniünk, hogy Budapest ad irányt olyan dologban, a mire rájöhettünk volna amugy magunk is. Ismeretes az a mozgalom, a mely nemrég indult meg a körmagyar érdekében. Kinek ne dobogna föl szíve, ami örökszép, délceg magyar nemzeti táncunk édes, bájos, ritmikus zenéjének hallatára?! Kinek ne jutnának a régi, daliás idők eszébe, ha megcsendül a Martinovics édes-bus körmagyar zenéje, melyen nagyapáink jártak, tüzzel, hévvel s udvaroltak nagyanyóknak, a ki akkor piruló hajdon volt... Régi dal, régi dicsőségről! Ezt az elringató édes hangulatot akarják visszavarázsolni a budapesti újságírók, mikor elhatározták, hogy legközelebbi mulatásuk táncrendjében visszaadják a Körmagyarnek azt a régi megillető helyet, melyről az idegen táncok évtizedek óta kiszorították. P e k á r Gyula, a jeles tárcairó vállalta magára, hogy a Körmagyar negyven fiatal leány s ugyanannyi fiatal ember közreműködésével be fogja mutatni minden figurájával. Az újságírók erősen biznak benne, hogy hazafias akciójuknak meg lesz a maga eredménye. Ennek a kezdeményezésére pedig Budapest kellett és nem a vidék. Kíváncsiak vagyunk már most, vajon Nagybecskereken akad-e merész vállalkozó szellem, aki képes lesz kiszorítani a táncrendekből az emelygős pas de patineurs t, az affektált pas de quatre, a zulukaffer-szerű sir roggert, a tánciskolákban tomboló s a bálókba is áthozott kreuz polkát? Isten látja a lelkünket, hogy nem vagyunk sovíniszta, legkevésbé a tánc terén. Nem kívánhatjuk azt sem, hogy paraszt módra csárdást járjanak egész éjjelen át, de ne keresse a fiatalság a különöskéget s főleg helyezze vissza a magyar nemzeti táncokat régi jogaiba. Ha pedig már ennél tartunk, egy szerény véleményt kockáztatunk meg. Nem lehetne a bálakat nálunk is a csárdással megkezdni s okvetlen szükséges az idegenből átcsempészett táncokhoz fordulnunk? Tisztelet, becület azoknak is, nem célunk elrontani senki kedvét, hanem azért csak maradjunk meg a csárdásnál, ugys rájön a többire a sor azután.

— **Az ezüst forintok alkonya.** Lukács László pénzügyminiszter rendeletet intézett az állampénztárakhoz, hogy ezentul a főlölesleges vagy nélkülözhető ezüst egyforintosokat ne a központi állampénztárhoz küldjék be, hanem az Osztrák-Magyar Bank budapesti intézetéhez. Így lassankint már most kezdetét veszi az ezüstforintosnak a forgalomból való kivonása.

— **Ki lehet a törvényhatósági bizottság tagja?** A közigazgatási bíróság törvényhatósági bizottsági taggá való megválasztás ügyében legutóbb a következő elvi határozatot hozta:

Ahoz, hogy valaki törvényhatósági bizottsági taggá legyen, az illető törvényhatóság területén legalább két éven át való lakás mellett nem kívánatik meg, hogy valamely ingatlant is birjon, vagy adót valószínűleg fizessen, hanem elégséges, ha a két évi lakás mellett reá valamely állami adó kivétel volt.

— **Ingatlanok forgalma.** Nagybecskerek város területén folyó hó 14—19 közti időszakban a következő ingatlan változások történtek: Morosán Mirkó és neje szőlője vétel útján Ágoston Györgyre. — Nagybecskereki takarékos és előleg-egyület szerűskertje vétel útján Napholz Ágostonra. — Schmidt Fülöp és neje szerűskertje vétel útján Vuin Máriára. — Schmidt Fülöp és neje szerűskertje vétel útján Marcsityev Dusanra. — Tyirity István és neje szerűskertje vétel útján Kikinyanin Ignya és neje.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

S z ü l e t t: Hartner Máttyás, ág. ev. pék, fia. — Herodek Pál, rk. szabó, fia. — Wagner Antal, rk. napszámos, fia. — Popov Emilia, gk. leánya. — Tóth János, rk. földmives, leánya. — Hoffmann Mária, rk., leánya. — Vukov János, gk. földmives, leánya. — Gyukity István, gk. napszámos, leánya. — Schneider Katalin, rk., fia. — Koszó István, rk. földmives, leánya. — Milanov Milán, gk. földmives, leánya. — Laub Kristóf, rk. vállalkozó, leánya. — Mosorinszki

Vitályos, gk. napszámos, fia. — Petrikovics Antal, rk. béres, leánya. — Perlesz Armin, izr. kereskedő, leánya. — Báló Simon, rk. napszámos, fia. — Vukov János, gk. napszámos, fia. — Atyin Vitályos, gk. földmives, fia. — Franzen Adám, rk. kőműves, fia. — Abraham János, rk. dijak, két leány.

Meghalt: Stoisty Sándorné gk. 18 éves, ránggörcs. — Özv. Kozlovacski Miklós gk. 80 éves, aggkór. — Özv. Bestián Györgyné rk. 65 éves, gyomorrák. — Rasov Mária, rk. 15 éves, tüdővész. — Bogy Anna, gk. 40 éves, idült veselő. — Bogdanov Milos, gk. napszámos 38 éves, tüdővész. — Momirszki Istvánné, gk. 19 éves, tüdővész. — Maximcev Malvin, rk. 10 hónapos, tüdőhurut. — Csókás János, rk. vasuti munkás, 44 éves, tüdővész. — Schneider Adám, rk. 3 órák, életgyenga. — Gruber Margit, izr. 5 éves, vörheny. — Tóth Mihály, ev. ref. napszámos, 68 éves, tüdőlégdag. — Milorádov Katalin, gk. 16 napos, görcsök. — Özv. Kalocsai Jánosné, 68 éves, bélrák. — Stankov Mária rk. 3 éves, bélhurut. — Markovics János, gk. mészáros, 64 éves, szivbaj. — Farkas Angyalka, rk. 17 éves, tüdővész. — Özv. Stefanovics Döméné, gk. 75. éves, aggkór.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 19-én.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén folytatta az ujoncjutalékról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A szónokok Rátkay, Bartu, báró Fejérváry, Gajári, Pichler és Pulszky voltak, mire elnök berekesztette a vitát.

Báró Fejérváry miniszter foglalkozik ezúttal az ellenzéki felszólalásokkal és tiltakozik azon ráfogás ellen, hogy a közös hadsereg nekünk idegen.

Barta és Fejérváry miniszter újabb felszólalása, majd Komjáthy hozzászólása után a Ház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Legközelebbi ülés hétfőn.

Miniszterválság Ausztriában.

Budapest, jan. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Wittek miniszterelnök és utódja Körber ma kihallgatáson voltak a királynál. A Wittek-kormány valószínűleg még ma lemond, az új kabinet kinevezését pedig holnap közli a hivatalos lap.

Budapest—Kolozsvár.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kereskedelemügyi miniszter legközelebb Kolozsvárt és Budapestet egy új gyorsvonat által hozza szorosabb összeköttetésbe egymással.

Országos eső.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ ered. táv.) Az országos eső következtében a Dunának csaknem egész területén megindult a jég s így szabad a hajók közlekedése.

Hábrú.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból jelentik: Az angol hadak szerdán kezdtek előnyomulni Ladysmith felszabadítására. Utközben Springfieldet megszállották.

Budapest, jan. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinben és Londonban elterjedt az a hír, hogy az angolok felszabadították Ladysmith t a burokon aratott teljes győzelemmel. A hadügy miniszterium a hírt még korainak tartja.

Határidő-üzlet.

Budapest, jan. 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt mérsékelte, az árak csöndesek és változatlanok. Kötöttett:

Buza 1900 áprilisra	7.72—7.73
Buza 1900. szept-re	7.81—7.82
Rozs áprilisra	6.42—6.43
Zab áprilisra	5.65—5.66
Tengeri 1900. májusra	4.95—4.96

Budapesti gabonafőzde.

Budapest, 1900. január 19.

A készárutüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr. ára		kilo	100 kilogr. ára	
		irított	irítg		irított	irítg
Bánsági	ó	76	7.45	80	7.90	8.00
Tiszavidéki	„	76	7.45	80	7.95	8.05
Pestvidéki	„	76	7.40	80	7.90	8.00
Bácskai	„	76	7.60	80	0.—	0.—

R o z s		kilo	
uj	elsőrendű	70—72	6.20
„	másodrendű	—	6.05
„	lakarmány	60—62	5.65
„	égetni való	62—64	5.45
„	sörfőzésre való	64—66	0.—
Zab	„	39—41	5.35
Tengeri	ó	—	4.60
„	bánsági	—	4.85
„	másnemű	—	0.—

Nyíltter.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Kedves Barátom Lajos!

Mai napon f. év és hó 19 iki kelettel következő tartalmu nyílt levelező lapot kaptam, melynek írója a titokzatos homály leple alá bujik.

T. Kiss István Urnak végrehajtó

N.-Becsereken.

Tudatom, hogy jól vigyázzon magára, mert három férfi felakarja Önt pofozni s ha este valahol megfogják, kereszttől akarják szurni stíletes bottal.

Bárhol ha e három meglátja.

Még a templomba is utána mennek.

Tehát jól vigyázzon. Figyelmezteti: N. L.

Kedves Szerkesztő Ur! En ezen kedves figyelmeztetésre, annak az állítólagos három, de valójában csak egy embernek nyílt levélileg azt üzenem: köszönöm szíves figyelmeztetését s legyen a megtámadó mindig arra előkészülve, hogy a megtámadott — hacsak orozva meg nem támadják — soha a rövidebbet huzni nem fogja. Egyben felhívom a titokzatos nyílt levelező lap íróját, hogy nálam 24 óra alatt annyival is inkább jelentkezzen, mert ellenesetben azon oldalra teremem a tekintetes kir. ügyészesség nyomozását, amely oldalra a gyanum van.

Remélem ez meg fog történni.

Maradok igaz hived

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó
N.-Becsereken.

69-1.1

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becserekre, illetve Nagy-Becserekről.

Érvényes 1899. november hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.

Pancsováról: este 6 óra 09 p.

„ (Antalfalva, Számos, Szécsányon át) d. e. 11 óra 45 p.

Antalfalváról: reggel 7 óra 21 p.

Temesvárról: délelőtt 11 óra 45 p.; este 6 óra 37 p.; éjjel 9 óra 46 p.

Verseczről: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.

Alibunárról: éjjel 9 óra 49 p.

Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 6 óra 45 p.

Csözstelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zsombolyára: éjjel 3 órakor; délután 5 óra 30 p.

Pancsovára: reggel 8 óra 07 p.

„ (Szécsány, Számos és Antalfalván át) éjjel 3 órakor.

Antalfalvára: este 6 óra 40 p.

Temesvárra: éjjel 3 órakor; délelőtt 9 óra 31 p.; délután 5 óra 30 p.

Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 5 óra 30 p.

Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 10 óra 36 p.; este 6 óra 03 p.

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

Nagybecskereki Népbank részvénytársulat.

A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ t. c. részvényesei az 1900. évi február hó 2-án d. e. 10 órakor az intézet helyiségeiben tartandó

XIII. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívottnak.

Napirend:

1. Ad hoc elnök választása.
2. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
3. Az 1899. évi mérleg előterjesztése.
4. Az igazgatóság jelentése.
5. A felügyelő-bizottság jelentése.
6. A felmentvény megadása.
7. A mérleg megállapítása s a tiszta nyeresémény feletti határozathozatal.
8. A vezérigazgató és 6 igazgatósági tag választása 5 évre.
9. A felügyelő-bizottság választása 3 évre.
10. A választmány kiegészítő választása.

Nagybecskerek, 1900. január hó 12-én.

66-3.1

Az igazgatóság.

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető.

13. §. A közgyűlésen minden egyes részvényes, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összehívása előtt a részvénykönyvben az ő nevére átírva lett, bir szavazati joggal. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtokosát egy szavazatra, de több mint 10 szavazatot senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azonban a meghatalmazás

alapján gyakoroltakkal együtt 10 szavazatnál többet be nem adhat. Asszonyok meghatalmazottak utján gyakorolják szavazati jogukat, a gyámság vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselőik utján, ha ezek nem is részvényesek. Az ily képviselő sem gyakorolhat többet 10 szavazatnál.

14. §. Minden részvényes, a ki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összehívása előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes szelvényekkel együtt a banknak pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, a mely részére egyidejűleg igazolásul szolgál.

580. ki. szám 1900.

68-2.1

Arlejtési hirdetés.

Nagybecskerek város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a villammi számára szükséges szén, a városi épületek fűtésére évenként szükséges mintegy 1200 mm. pirszén és a város részére szállítandó egyéb tárgyak fuvarozása felett 1900. évi január hó 22-én délelőtt 9 órakor a városház II tanácsnoki irodában arlejtés fog tartatni, melyre arlejtési szándékozók ezenel meghívottnak.

Zárt ajánlatok 1 koronás bélyeggel és 50 korona bántéppénzzel ellátva 1900. évi január hó 21-ének délelőti 11 órájáig fenti irodában a hivatalos órák alatt beadhatók.

Ugyancsak fenti irodában a szállítási feltételek betekintethők.

Nagybecskereken, 1900. évi január hó 11-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

A párdányi járási utibizottság elnökétől.

444. sz. ki. 1900.

67-3.1

Versenyárgyalási hirdetmény.

A párdányi járási utibizottság a folyó évben eszközendő utépítésre szükségeltető 1050, szóval Egyezerötven köbméter lukareci basaltkő szállítását árlejtés utján óhajtja biztosítani. A kavics a párdányi vasuti állomásra szállítva kirakandó, onnét közmunkaerővel az építkezés helyszínére fog szállítatni s a vállalkozótól ugyanott felapritva átvétetni. A vasuti szállításnál a kavics szállítmánya t. h. é. vasutak részéről netán adandó kedvezményes árban fog részesíttetni.

A verseny-árgyalás folyó évi január hó 31-én d. e. 9 órakor Párdányban a főszolgabírói hivatalban fog megtartatni, melyre a versenyárgyalásban résztvevni óhajtó vállalkozók 1400 korona bántéppénzzel vagy óvadékképes papirokkal ellátva oly további értesítéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek ugyancsak a főszolgabírói hivatalnál a hivatalos órák alatt betekintethők.

Kelt Párdányban, 1900. évi január hó 15-én.

A párdányi járási utibizottság elnöke.

Hirdetések

felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

Meghívó.

Az „Alibunári járási hitelszövetkezet“ 1900. évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor tartja Alibunáron a községi óvoda helyiségében

II-ik évi rendes közgyűlését,

a melyre a szövetkezet tisztelt tagjait ezennel meghívja

Kajtár Jenő, s. k., igazg. elnök.

Tárgysorozat:

1. A mérleg-, veszteség- és nyereség-számla előterjesztése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1899-iki üzleti évről s a fölmentvény megadása fölötti határozathozatal.
3. A tiszta nyereség felosztása.*)
4. Öt igazgatósági tag választása.
5. A bizalmi férfiak választása.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság jelentése az intézet helyiségében a tisztelt tagok rendelkezésére áll.

(66-1.1)

*) A 4693 kor. 75 fill. tiszta nyereség felosztására nézve az igazgatóság és felügyelő-bizottság együttes javaslata a következő: A tartalék-alaphoz csatoltassék a 442 korona belépési díjon kívül a tiszta nyereség 10%-a vagyis 470 kor s a nyereség-fölöslegről 444 kor. 06 fill., mi által a tartalék, alap 3000 koronára emelkedik.
A tiszta nyereség 10%-a, vagyis 470 korona az igazgatóság alapszabályszerű jutaléka, 100 korona szavaztassék meg a felügyelő-bizottságnak tiszteletdíj, leltári leírásra 15 korona, az alapítási költségekből való leírásra 42 kor. 49 fill. fordítassék. Adassék a pénztárnoknak a könyvelői teendőik elvégzéseért 200 korona; jutalmazásra 50 koronajótevényezékre 66 korona fordítassék s a 2700 koronát kitevő 5%-os osztalék levonása után fennmaradó nyereséményfelesleg az 1900. üzleti év számlájára irassék.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER.

Főkvi lapsz.		Összeg kor.	Összeg fill.	Főkvi lapsz.		Összeg kor.	Összeg fill.
4	Leltár	148	—	1	Üzletrész	68805	61
5	Váltó	147297	—	2	Belépési díj	442	—
7	Alapítási költség	242	49	3	Betét	71929	47
9	Pénztári készlet	1929	48	11	„ kamatadó	345	82
23	Előleg	220	—	19	Tartalék-alap	1643	94
				12	Átmeneti kamat 1900. évre	1976	38
					Tiszta nyereség	4693	75
		149836	97			149836	97

VESZTESÉG.

NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA.

NYERESÉG.

Főkvi lapsz.		Összeg kor.	Összeg fill.	Főkvi lapsz.		Összeg kor.	Összeg fill.
8	Üzleti költség	1679	89	6	Váltó kamat	9560	44
10	Betét kamat	3030	84	17	Késedelmi kamat	183	82
11	„ „ adó	303	08				
22	Visszleszámitolási kamat	36	70				
	Nyereség	4693	75				
		9744	26			9744	26

Alibunár, 1899. évi december hó 31-én.

Kajtár Jenő s. k., igazg. elnök.

Dr. Korsós Elemér s. k., vezérigazgató.

Boleanzu Traian s. k., pénztárnok és könyvelő.

Krsztics György s. k.

Kraeusnov Zaria s. k.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Joszimov Antal s. k.

Szekesan Simon s. k.

Muntean József s. k.

Kernuch Adolf s. k.

Schaics Demeter s. k.

Napholez Lajos s. k.

A jelen mérleget, nyereség- és veszteség-számlát átvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel, valamint a vagyoneleltárral összehasonlítottuk s azokkal mindenben megegyezőnek találtuk.

Kmt.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Knoll János s. k.

id. Sántha Gyula s. k.

Pretzlik Ferencz s. k.

Kovács Gusztáv s. k.

Mijatov Ráda s. k.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.